

درک الگوریتم

راهنمای تصویری
برای برنامه‌نویس‌ها
و افراد کنجکاو

آدیتیا بهارگاوا

مترجم: مهران افشارزادری

عنوان و نام پدیدآور: درک الگوریتم (راهنمای تصویری برای برنامه‌نویس‌ها و افراد کنجکاو) // آدیتیا بهارگاوا؛

مترجم: مهران افشارنادری

مشخصات نشر: تهران، ۱۴۰۲-

مشخصات ظاهری: دیجیتال، ۲۸۸ ص، مصور

موضوع: الگوریتم

صفحه‌آرایی: نفیسه عطاران

درک الگوریتم

راهنمای تصویری
برای برنامه‌نویس‌ها
و افراد کنجکاو

آدیتیا بهارگاوا

مترجم: مهران افشارنادر

.....

تقدیم به پدر و مادرم، یُگِش و سَنگینا

قدردانی مترجم :

سپاس از جادی عزیز که کتاب را پیش از انتشار خواند و پیشنهادهایی در جهت بهتر شدن کیفیت ترجمه داد. با این حال هرگونه اشکال در متن نهایی متوجه مترجم است.

فهرست

i	پیش‌گفتار
ii	قدردانی
iii	درباره‌ی این کتاب

۱ درآمدی بر الگوریتم

۱	مقدمه
۲	آن‌چه درباره‌ی کارایی خواهید آموخت
۲	آن‌چه در مورد حل مسئله یاد می‌گیرید
۴	جست‌وجوی دودویی
۶	یک راه بهتر برای جستجو
۱۳	زمان اجرا
۱۴	نماد O بزرگ
۱۴	زمان اجرای الگوریتم با سرعت‌های متفاوتی رشد می‌کند
۱۷	به تصویر کشیدن چند زمان اجرا با O بزرگ متفاوت
۱۹	O بزرگ برای بدترین زمان اجرا
۲۰	برخی از زمان‌های معمول O بزرگ
۲۲	فروشنده‌ی دوره‌گرد
۲۵	جمع‌بندی

۲ مرتب سازی انتخابی

۲۷

۲۸	شیوه‌ی عملکرد حافظه
۳۰	آرایه‌ها و لیست‌های پیوندی
۳۱	لیست‌های پیوندی
۳۳	آرایه‌ها
۳۵	اصطلاح‌شناسی
۳۶	درج در وسط یک لیست
۳۷	حذف
۴۱	مرتب سازی انتخابی
۴۶	جمع بندی

۳ بازگشت

۴۷

۴۸	بازگشت
۵۱	صورت پایه و صورت بازگشتی
۵۳	پشته
۵۴	پشته فراخوانی
۵۸	پشته فراخوانی با بازگشت
۶۳	جمع بندی

۴ مرتب سازی سریع

۶۵

۶۶	تقسیم و حل
۷۴	مرتب سازی سریع
۸۱	بازبینی نماد O بزرگ
۸۲	مرتب سازی ادغامی در برابر مرتب سازی سریع

۸۴	حالت متوسط در مقابل بدترین حالت
۸۸	جمع‌بندی

۵ جدول‌های هش

۹۲	توابع هش
۹۷	موارد کاربرد
۹۷	استفاده از جدول‌های هش برای جست‌وجو
۹۹	جلوگیری از ورودی‌های تکراری
۱۰۲	استفاده از جدول هش برای کش
۱۰۵	جمع‌بندی
۱۰۵	تصادم‌ها
۱۰۸	کارایی
۱۱۱	ضریب بار
۱۱۳	تابع هش مناسب
۱۱۵	جمع‌بندی

۶ جست‌وجوی سطح اول

۱۱۸	مقدمه‌ای بر گراف‌ها
۱۲۱	گراف چیست؟
۱۲۲	جست‌وجوی سطح اول
۱۲۵	یافتن کوتاه‌ترین مسیر
۱۲۷	صف
۱۲۹	پیاده‌سازی گراف
۱۳۱	پیاده‌سازی الگوریتم
۱۳۶	زمان اجرا

۱۴۰ جمع‌بندی

۷ الگوریتم دیجسترا ۱۴۱

۱۴۳ کار با الگوریتم دیجسترا
۱۴۸ اصطلاح‌شناسی
۱۵۱ معامله بر سر یک پیانو
۱۵۸ یال‌های با وزن منفی
۱۶۱ پیاده‌سازی
۱۷۲ جمع‌بندی

۸ الگوریتم حریصانه ۱۷۳

۱۷۴ مسئله‌ی برنامه‌ریزی برای کلاس درس
۱۷۷ مسئله‌ی کوله‌پشتی
۱۷۹ مسئله‌ی پوشش مجموعه
۱۸۱ الگوریتم‌های تقریبی
۱۸۸ تشخیص مسئله‌ی ان‌پی کامل
۱۹۰ فروشنده‌ی دوره‌گرد، گام به گام
۱۹۵ تشخیص مسئله‌ی ان‌پی کامل
۱۹۸ جمع‌بندی

۹ برنامه‌نویسی پویا ۱۹۹

۱۹۹ مسئله‌ی کوله‌پشتی
۲۰۰ راه حل ساده
۲۰۱ برنامه‌نویسی پویا

۲۱۱	پرسش‌های متداول در مسئله‌ی کوله‌پشتی
۲۱۱	با اضافه کردن یک آیتم دیگر چه اتفاقی می‌افتد؟
۲۱۴	چه اتفاقی می‌افتد اگر ترتیب ردیف‌ها را تغییر بدهید؟
۲۱۴	آیا می‌توان شبکه را به جای ردیفی ستونی پر کرد؟
۲۱۵	چه اتفاقی می‌افتد اگر یک آیتم کوچک‌تر اضافه کنید؟
۲۱۵	آیا می‌توان کسری از یک آیتم را سرقت کرد؟
۲۱۶	بهینه‌سازی برنامه‌ی سفر
۲۱۸	بررسی آیتم‌های وابسته به یکدیگر
۲۱۸	آیا ممکن است که این راه حل نیاز به بیش از دو زیر-کوله‌پشتی داشته باشد؟
۲۱۹	آیا ممکن است با بهترین راه حل، کوله‌پشتی به طور کامل پر نشود؟
۲۲۰	طولانی‌ترین زیررشته‌ی مشترک
۲۲۱	ساخت شبکه
۲۲۲	پرکردن شبکه
۲۲۴	راه حل
۲۲۵	بزرگ‌ترین زیردنباله‌ی مشترک
۲۲۷	بزرگ‌ترین زیردنباله‌ی مشترک - راه حل
۲۲۹	جمع‌بندی

۱۰ الگوریتم K - نزدیک‌ترین همسایه

۲۳۱	طبقه‌بندی پرتقال در مقابل گریپ‌فروت
۲۳۴	ایجاد سیستم پیشنهاد
۲۳۵	استخراج ویژگی
۲۴۰	رگرسیون
۲۴۳	انتخاب ویژگی‌های خوب
۲۴۴	مقدمه‌ای بر یادگیری ماشین
۲۴۶	ساخت فیلتر اسپم

۲۴۷	پیش‌بینی بازار سهام
۲۴۷	جمع‌بندی

۱۱ گام بعدی

۲۴۹	درخت
۲۵۳	ایندکس‌های معکوس
۲۵۴	تبدیل فوریه
۲۵۵	الگوریتم‌های موازی
۲۵۷	نگاشت کاهش
۲۵۷	چرا الگوریتم‌های توزیع‌شده مفید هستند؟
۲۵۸	تابع map
۲۵۹	تابع reduce
۲۶۰	فیلترهای بلوم و هایپرلاگ‌لاگ
۲۶۱	فیلترهای بلوم
۲۶۲	هایپرلاگ‌لاگ
۲۶۳	الگوریتم‌های SHA
۲۶۳	مقایسه‌ی فایل‌ها
۲۶۵	چک‌کردن رمزهای عبور
۲۶۶	هیشنگ حساس به مکان
۲۶۷	تبادل کلید دیفی‌هلمن
۲۶۹	برنامه‌ریزی خطی
۲۷۱	پاسخ تمرین‌ها

پیشگفتار

در ابتدا، برنامه‌نویسی برای من تنها یک سرگرمی بود. مبانی برنامه‌نویسی را از کتاب *Visual Basic 6 for Dummies* آموختم و برای فهم بیشتر به خواندن کتاب‌های دیگر ادامه دادم. اما موضوع الگوریتم سخت و غیر قابل درک باقی ماند. به خاطر دارم که فهرست مطالب اولین کتاب الگوریتمی را که داشتم، مزه‌مزه می‌کردم و به این فکر می‌کردم که «بالاخره این موضوعات را درک خواهم کرد!» اما مطالب سنگین بود و پس از چند هفته منصرف شدم. تا بعد اولین استاد الگوریتم خوبم را پیدا کردم و فهمیدم این ایده‌ها چقدر ساده و زیبا هستند.

چند سال پیش، اولین پست تصویری وبلاگم را نوشتم. اصولاً موضوعات را در قالب دیداری بهتر یاد می‌گیرم و سبک مصور را خیلی دوست دارم. از آن زمان، چند پست مصور در مورد برنامه‌نویسی فانکشنال^۱، گیت^۲، یادگیری ماشین^۳ و هم‌زمانی^۴ نوشتم. راستی زمانی که شروع به کار کردم نویسنده‌ی متوسطی بودم. توضیح مفاهیم فنی سخت است و ارائه‌ی مثال‌های خوب و توضیح یک مفهوم دشوار، زمان‌بر. بنابراین راحت‌ترین کار نادیده‌گرفتن مفاهیم سخت است. فکر می‌کردم چقدر کارم را خوب انجام می‌دهم، ولی بعد از محبوبیت یکی از پست‌هایم، یکی از همکارانم گفت: «پست تو را خواندم ولی چیزی سر در نیاوردم.» فهمیدم هنوز راه درازی در مسیر یادگیری نویسندگی در پیش دارم.

در میانه‌ی نوشتن این پست‌های وبلاگ، انتشارات منینگ به سراغ من آمد و از من پرسید که تمایلی دارم که یک کتاب مصور بنویسم؟ خوب، معلوم شد که ویراستاران منینگ در مورد توضیح مفاهیم فنی چیزهای زیادی می‌دانند و به من آموختند که چگونه تدریس کنم. این کتاب را نوشتم تا این وسوسه را عملی کنم: می‌خواستم کتابی

1. functional programming
2. git
3. machine learning
4. concurrency

بنویسم که موضوعات فنی سخت را به خوبی توضیح بدهد، و کتاب الگوریتمی می خواستم بنویسم که آسان خوان باشد. نوشته های من با اولین پست وبلاگ فاصله ی زیادی دارد، و امیدوارم این کتاب برای شما آسان و آموزنده باشد.

قدردانی

از انتشارات منینگ تشکر می کنم که فرصت نوشتن این کتاب را در اختیار من قرار داد و دستم را برای خلاقیت باز گذاشت. از ناشر کتاب مرجان بیس و مایک استفنز برای همراهی، برت بیتس برای آموزش نویسندگی، و جنیفر استات چون ویراستاری فوق العاده پاسخگو و یاری رسان بود، تشکر می کنم. همچنین از افراد تیم تولید منینگ: کوین سالیوان، مری پیرگیز، تیفانی تیلور، لزی هایمز، و بقیه ی افراد دست اندرکار متشکرم. علاوه بر این، می خواهم از کسانی که دست نوشته ی کتاب را خواندند و پیشنهاداتی ارائه کردند تشکر کنم: کارن بنسدون، راب گرین، مایکل همرا، اوزن هارلوویچ، کالین هستی، کریستوفر هاپت، چاک هندرسون، پاول کوزلوفسکی، آمیت لامبا، ژان فرانسوا مورین، رابرت موريسون، سانکار. راماناتان، ساندرا راسل، داگ اسپارلینگ و دیمین وایت.

با تشکر از افرادی که به من کمک کردند تا به این نقطه برسم: رفقای Flaskhit game board که به من کدنویسی را یاد دادند؛ دوستان زیادی از جمله بن سرکه، کارل پوزون، الکس منینگ، استر چان، آنیش بات، مایکل گلس، نیکراد مهدی، چارلز لی، جرد فریدمن، هما مانیکاواساگام، هاری راجا، مورالی گودیپاتی، سرینیواس وارادان و دیگران که با مرور فصل ها، مشاوره دادند و فرصتی برای محک زدن اشکال گوناگون ارائه ی توضیحات را برایم فراهم کردند و سپاس از گری بردی، برای آموزش الگوریتم ها. یک تشکر اساسی دیگر از اساتید CLRS^۱، کنوت و استرنگ. به راستی که روی شانه های غول ها ایستاده ام.

بابا، مامان، پریانکا و بقیه ی اعضای خانواده: از حمایت همیشگی شما متشکرم. و یک تشکر بزرگ از همسر مگی. ماجراهای زیادی در پیش روی ما وجود دارد، که البته محدود به آخر هفته ها در خانه ماندن و بازنویسی پاراگراف ها نمی شود.

در نهایت، سپاس فراوان از خوانندگانی که کتاب را مطالعه کردند و آنانی که به من در انجمن این کتاب بازخورد دادند تشکر می کنم. شما واقعاً به بهتر شدن این کتاب کمک کردید.

۱. توماس اچ کورمن چارلز ای لایسرسان رونالد ریوست کلیفورد استین نویسندگان کتاب مقدمه ای بر الگوریتم.

درباره‌ی این کتاب

این کتاب به گونه‌ای طراحی شده که آسان خوان باشد. از جهش‌های فکری بزرگ اجتناب کرده‌ام. هر زمان که مفهوم جدیدی مطرح می‌شود، آن را توضیح می‌دهم یا به شما می‌گویم که چه زمانی آن را توضیح خواهیم داد. مفاهیم اصلی با تمرین‌ها و توضیحات متعدد تقویت می‌شوند تا بتوانید مفروضات خود را بررسی کنید و مطمئن شوید که موضوعات را متوجه شده‌اید.

هر موضوع را با مثال شرح می‌دهم. به جای نامفهوم‌نویسی هدف من این است که برای شما تجسم این مفاهیم را آسان کنم. از طرفی فکر می‌کنم با یادآوری آن چه از قبل می‌دانیم، یادگیری بهتری خواهیم داشت، و مثال‌ها یادآوری را آسان‌تر می‌کنند. بنابراین وقتی سعی می‌کنید تفاوت بین آرایه‌ها و لیست‌های پیوندی را به خاطر بیاورید (فصل ۲)، می‌توانید صرفاً به نشستن افراد در یک سالن برای تماشای فیلم فکر کنید. هرچند شاید بدیهی به نظر برسد، خودم مطالب را به شکل تصویری بهتر یاد می‌گیرم و این کتاب هم سرشار از تصاویر است.

مطالب کتاب به دقت تنظیم شده است. نیازی به نوشتن کتابی نیست که همه‌ی الگوریتم‌های مرتب‌سازی را پوشش بدهد - به همین دلیل است که ما ویکی‌پدیا و خان‌آکادمی را داریم. تمام الگوریتم‌هایی که در این کتاب گنجانده‌ام کاربردی هستند و من از آن‌ها در شغلم به عنوان یک مهندس نرم‌افزار استفاده می‌کنم. این‌ها پایه‌ی خوبی برای موضوعات پیچیده‌تر فراهم می‌کنند.

به سلامتی خواندن!

نقشه‌ی راه

در سه فصل اول به بنیان الگوریتم می‌پردازیم:

• **فصل ۱-** اولین الگوریتم عملی خود را خواهید آموخت: جست‌وجوی دودویی^۱. همچنین یاد می‌گیرید که سرعت یک الگوریتم را با استفاده از نماد O بزرگ^۲ تجزیه و تحلیل کنید. نماد O بزرگ در سراسر کتاب برای تجزیه و تحلیل سرعت یک الگوریتم استفاده شده است.

• **فصل ۲-** با دو ساختمان داده‌ی اساسی آشنا خواهید شد: آرایه و لیست پیوندی. این ساختمان داده‌ها در سراسر کتاب مورد استفاده قرار می‌گیرند، و از آنها برای ساختن ساختمان داده‌های پیشرفته‌تر مانند جدول‌های هَش^۳ استفاده می‌شود (فصل ۵).

• **فصل ۳-** در مورد بازگشت^۴، یک تکنیک مفید که توسط بسیاری از الگوریتم‌ها استفاده می‌شود (مانند مرتب‌سازی سریع^۵، که در فصل ۴ پوشش داده شده است) می‌آموزید.

به تجربه‌ی من، نماد O بزرگ و تابع‌های بازگشتی موضوعاتی چالش‌برانگیز برای مبتدیان است. بنابراین در این فصل با سرعتی آهسته زمان بیشتری را به این بخش‌ها اختصاص داده‌ام.

در بخش‌های دیگر کتاب به بررسی الگوریتم‌هایی با کاربردهای گسترده می‌پردازیم: • در فصل‌های ۴، ۸، و ۹ **تکنیک‌های حل مسئله** - پوشش داده شده است. اگر به مشکلی برخورد کردید و مطمئن نبودید که چگونه آن را به طور موثر حل کنید، تقسیم و حل^۶ (فصل ۴) یا برنامه نویسی پویا^۷ (فصل ۹) را امتحان کنید. یا ممکن است متوجه بشوید که هیچ راه حل کارآمدی وجود ندارد و به جای آن با استفاده از الگوریتم حریصانه^۸ به یک پاسخ تقریبی دست پیدا کنید (فصل ۸).

• **جدول هَش** در فصل ۵ پوشش داده شده است. جدول هَش ساختمان داده‌ای

1. Binary search
2. Big O notation
3. Hash tables
4. recursion
5. quicksort
6. Divide and conquere
7. Dynamique programming
8. Greedy algorithm

بسیار مفید است. این جدول‌ها شامل مجموعه‌ای از جفت‌های کلید^۱ و مقدار^۲ است. مانند نام شخص و آدرس ایمیل او، یا نام کاربری و رمز عبور آن. جدول‌های هش واقعاً مفید هستند. وقتی می‌خواهم مسئله‌ای را حل کنم، دو استراتژی که در شروع در نظر می‌گیرم عبارتند از: «آیا می‌توانم از جدول هش استفاده کنم؟» و «آیا می‌توانم این را به عنوان یک گراف^۳ مدل‌سازی کنم؟»

• **الگوریتم گراف** در فصل‌های ۶ و ۷ پوشش داده شده است. گراف راهی برای مدل‌سازی یک شبکه است: یک شبکه‌ی اجتماعی، یا شبکه‌ای از مسیرها، یا نورون‌ها، یا هر مجموعه‌ی دیگر از ارتباط‌ها. جست‌وجوی سطح اول^۴ (فصل ۶) و الگوریتم دایجسترا^۵ (فصل ۷) راه‌هایی برای یافتن کوتاه‌ترین فاصله بین دو نقطه در یک شبکه هستند: می‌توانید از این روش برای محاسبه‌ی درجات جدایی بین دو نفر یا کوتاه‌ترین مسیر به مقصد استفاده کنید.

• **الگوریتم K- نزدیکترین همسایه^۶ (KNN)** - این یک الگوریتم ساده برای استفاده در یادگیری ماشینی است و در فصل ۱۰ به آن پرداخته می‌شود. می‌توانید از KNN برای ایجاد یک سیستم پیشنهادات، یک موتور OCR، سیستم پیش‌بینی ارزش سهام و به طور کلی هر چیزی که شامل پیش‌بینی یک مقدار باشد، استفاده کنید («ما فکر می‌کنیم آدیت به این فیلم ۴ ستاره می‌دهد») یا می‌توانید به کمک آن یک شیء را طبقه‌بندی کنید. («این حرف یک Q است»).

• **گام‌های بعدی** در فصل ۱۱ به ده الگوریتم دیگر پرداخته می‌شود که برای مطالعه‌ی بیشتر مناسب هستند.

شیوه‌ی خواندن این کتاب

ترتیب و محتوای این کتاب با دقت طراحی شده است. اگر به موضوع خاصی علاقه‌مند هستید، با خیال راحت به آن بخش بروید. در غیر این صورت، فصل‌ها را به ترتیب بخوانید. هر فصل زیربنای فصل بعدی است.

1. key
2. value
3. graph
4. Breadth-first search
5. dijkstra algorithm
6. k-nearest neighbors algorithm

اکیداً توصیه می‌کنم کد مثال‌ها را خودتان اجرا کنید. در این مورد هر چه بگویم کم گفته‌ام. نمونه کدها را کلمه به کلمه تایپ کنید (یا آنها را از www.manning.com/books/grokking-algorithms یا https://github.com/egonschiele/grokking_algorithms دانلود کنید)، و آنها را اجرا کنید. با پیروی از این شیوه چیزهای بیشتری را به خاطر خواهید سپرد. انجام تمرین‌های این کتاب را هم توصیه می‌کنم. تمرینات کوتاه هستند - حل آنها معمولاً فقط یک یا دو دقیقه، گاهی اوقات ۵ تا ۱۰ دقیقه زمان می‌برند. این تمرین‌ها به شما کمک می‌کنند تا از شرایط یادگیری خود مطلع بشوید، بنابراین قبل از اینکه دیر شود متوجه می‌شوید که از مسیر خارج شده‌اید یا خیر.

این کتاب برای چه کسانی مناسب است

این کتاب برای کسانی است که اصول کدنویسی را می‌دانند و می‌خواهند الگوریتم‌ها را درک کنند. شاید قبلاً در کدنویسی به مشکل برخورد کرده باشید و در تلاش برای یافتن یک راه حل الگوریتمی باشید. یا شاید می‌خواهید بدانید که الگوریتم‌ها به چه کاری می‌آیند. در اینجا یک لیست کوتاه و ناقص از افرادی است که احتمالاً از این کتاب بهره می‌برند:

- کدنویسان تفریحی
- دانش‌آموزان دوره‌های کدنویسی
- فارغ‌التحصیلان علوم کامپیوتر که به دنبال بازآموزی هستند
- فارغ‌التحصیلان فیزیک، ریاضی و دیگر رشته‌ها که به برنامه‌نویسی علاقه‌مند هستند

قراردادهای کدنویسی و آدرس فایل‌ها برای دانلود

تمام نمونه کدهای این کتاب از Python 2.7 استفاده می‌کنند. تمام کدهای موجود در کتاب با فونت با عرض ثابت مانند این (fixed-width font like this) ارائه شده است تا از متن معمولی قابل تفکیک باشد. حاشیه‌نویسی کد برخی از لیست‌ها را همراهی می‌کند و مفاهیم مهم را برجسته می‌کند.

می‌توانید کد مثال‌های کتاب را از وبسایت ناشر به نشانی www.manning.com/books/grokking-algorithms یا از https://github.com/egonschiele/grokking_algorithms دانلود کنید.

تنها زمانی بیشترین میزان یادگیری را تجربه می‌کنید که واقعاً از یادگیری لذت ببرید

پس لذت ببرید و نمونه کدها را اجرا کنید!

درباره‌ی نویسنده

آدیتیا بهارگاوا^۱ مهندس نرم‌افزار در Etsy، (بازار آنلاین برای کالاهای دست‌ساز) است. او دارای مدرک کارشناسی ارشد در رشته‌ی علوم کامپیوتر از دانشگاه شیکاگو است. او همچنین یک وبلاگ فناوری مصور محبوب و پربازدید به آدرس adit.io دارد.

یک | درآمدی بر الگوریتم

در این فصل

- مبانی و اساس مباحث مطرح شده در کتاب را یاد می‌گیرید.
- اولین الگوریتم جست و جوی خودرانی نویسد (جست و جوی دودویی).
- یاد می‌گیرید چگونه درباره‌ی زمان اجرای یک الگوریتم صحبت کنید (علامت O بزرگ).
- یک تکنیک رایج برای طراحی الگوریتم به شما معرفی می‌شود (تابع بازگشتی).

مقدمه

الگوریتم مجموعه‌ای از دستورالعمل‌ها برای انجام یک کار است. هرچند هر قطعه کد را می‌توان یک الگوریتم نامید، با این حال در این کتاب به موارد جالب‌تر پرداخته می‌شود. الگوریتم‌هایی را در این کتاب آورده‌ام که عملکرد سریعی دارند یا به واسطه‌ی آن‌ها مسائل قابل توجهی را می‌توان حل کرد یا هر دو این ویژگی‌ها را شامل می‌شوند. در ادامه مباحث مطرح شده در این کتاب را مرور می‌کنیم:

• در فصل ۱ در مورد جست و جوی دودویی صحبت می شود و می بینیم که چگونه یک الگوریتم می تواند سرعت کد شما را افزایش بدهد. در یک مثال، تعداد مراحل مورد نیاز از ۴ میلیارد مرحله به ۳۲ مرحله کاهش می یابد!

یک دستگاه GPS از الگوریتم گراف (همان طور که در فصل های ۶ و ۷ یاد می گیرید) برای محاسبه ی کوتاه ترین مسیر به مقصد استفاده می کند.

• می توانید از برنامه نویسی پویا (در فصل ۹ به آن پرداخته شده است) برای نوشتن یک الگوریتم هوش مصنوعی برای بازی چکرز^۱ استفاده کنید.

در هر مورد، الگوریتم را شرح می دهیم و مثالی برای شما می زنم. سپس در مورد زمان اجرای الگوریتم در نماد O بزرگ صحبت می کنم. در انتها، به بررسی مسئله های دیگری که می توان با همان الگوریتم حل کرد، می پردازم.

آن چه درباره ی کارایی^۲ خواهید آموخت

خبر خوب این که احتمالاً پیش از این نسخه ی پیاده سازی شده ی هر الگوریتمی که در این کتاب آمده، در زبان برنامه نویسی مورد علاقه ی شما در دسترس باشد، در نتیجه نیاز نخواهد شد خود شما کد هر الگوریتم را بنویسید! اما اگر این کدها درک نشوند، پیاده سازی آن ها بیهوده خواهد بود. در این کتاب، می آموزید الگوریتم های مختلف را مقایسه کنید: باید از مرتب سازی ادغامی^۳ استفاده کرد یا مرتب سازی سریع^۴؟ از آرایه^۵ یا لیست^۶؟ استفاده از یک ساختمان داده ی^۷ متفاوت می تواند تفاوت اساسی ایجاد کند.

آن چه در مورد حل مسئله یاد می گیرید

شما تکنیک هایی را برای حل مسئله هایی که ممکن است تاکنون از درک شما خارج بوده اند، یاد می گیرید. مثلاً:

1. checkers
2. Performance
3. merge sort
4. quicksort
5. array
6. list
7. Data structure

• اگر به ساخت بازی‌های ویدیویی علاقه دارید، می‌توانید یک سیستم هوش مصنوعی بنویسید که حرکات بازیکن را به کمک الگوریتم گراف دنبال بکند.

• می‌آموزید که با استفاده از K نزدیک‌ترین همسایه یک سیستم پیشنهاد بسازید.

• برخی از مسائل قابل حل نیستند! بخشی از این کتاب که در مورد مسائل NP کامل صحبت می‌کند و به شما نشان می‌دهد که چگونه آن مسئله‌ها را شناسایی کنید و الگوریتمی ارائه بدهید که به پاسخ تقریبی برسد.

در پایان این کتاب، با برخی از کاربردی‌ترین الگوریتم‌ها آشنا می‌شوید. سپس می‌توانید از دانش جدید خود برای یادگیری الگوریتم‌های خاص‌تر برای هوش مصنوعی، پایگاه‌های داده و غیره استفاده کنید. یا می‌توانید با چالش‌های بزرگ‌تری در محل کار روبرو بشوید.

پیش‌نیاز

پیش از شروع این کتاب دانش مقدماتی از جبر مورد نیاز است. در این حد که در تابع $f(x) = x \times 2$ ، پاسخ $f(5)$ را بدانید. اگر جواب شما عدد ۱۰ است، از دانش کافی ریاضی برخوردارید.

به‌علاوه، دنبال‌کردن این فصل (و این کتاب) اگر با زبان برنامه‌نویسی آشنا باشید آسان‌تر خواهد بود. تمامی مثال‌های این کتاب به زبان پایتون نوشته شده‌اند. اگر با هیچ زبان برنامه‌نویسی آشنایی ندارید و می‌خواهید یاد بگیرید، پایتون را انتخاب کنید - برای تازه‌کارها حرف ندارد. اگر با زبان دیگری مثل روبی هم آشنایی دارید، باز مشکلی نخواهید داشت.

جست و جوی دودویی

فرض کنید در یک دفترچه تلفن دنبال نام فردی می‌گردید (چه کار از مُدافتاده‌ای) اسم آن شخص با حرف K شروع می‌شود. می‌توانید از اول شروع کرده و صفحات را ورق بزنید تا به اسم‌هایی برسید که با حرف k شروع می‌شوند. با این حال احتمال این‌که از صفحه‌ای از وسط دفترچه شروع به جست‌وجو کنید بیشتر است، چون می‌دانید که Kها جایی در همان میانه‌ی دفترچه‌ی تلفن هستند.

یا فرض کنید به دنبال کلمه‌ای در دیکشنری می‌گردید که با حرف O شروع شده است. این بار هم، از صفحات وسط شروع می‌کنید.

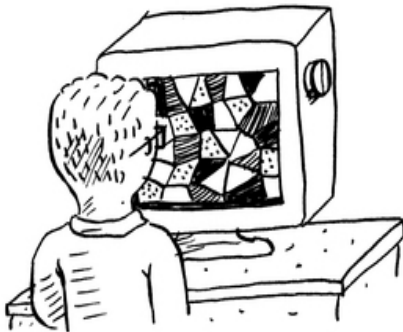
حالا فرض کنید که وارد فیس‌بوک می‌شوید.

فیس‌بوک باید تأیید کند که در این سایت حساب کاربری دارید. پس، باید در پایگاه داده‌ی^۱ خود دنبال نام شما بگردد. فرض کنید که نام کاربری شما Karmageddon است.

فیس‌بوک می‌تواند از حرف A شروع کرده و به دنبال نام شما بگردد- با این حال برایش منطقی‌تر است که از جایی در میانه‌ی فهرست شروع کند.

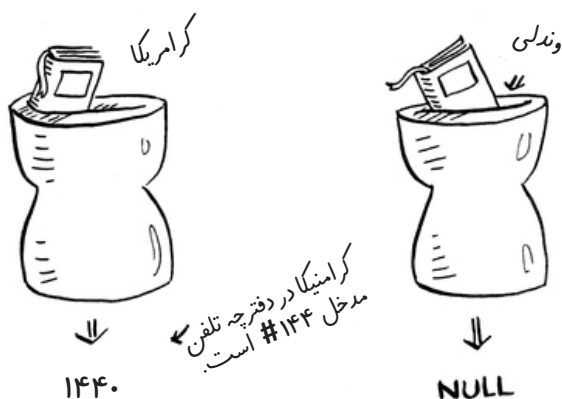
این یک مسئله‌ی جست‌وجو است. و در تمامی این موارد از الگوریتم یکسانی برای حل مسئله استفاده می‌شود.

جست‌وجوی دودویی الگوریتمی است

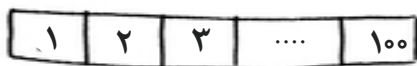
که ورودی آن یک لیست مرتب شده از عناصر است (بعدتر توضیح خواهیم داد که چرا نیاز است تا این لیست مرتب بشود). اگر عنصری که به دنبال آن می گردید در آن لیست باشد، جست و جوی دودویی موقعیت مورد نظر را بر می گرداند. در غیر این صورت جواب جست و جوی دودویی null خواهد بود.

به عنوان مثال:

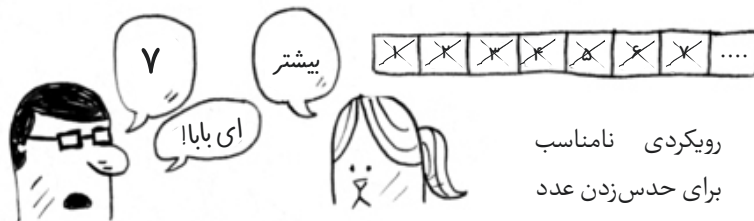
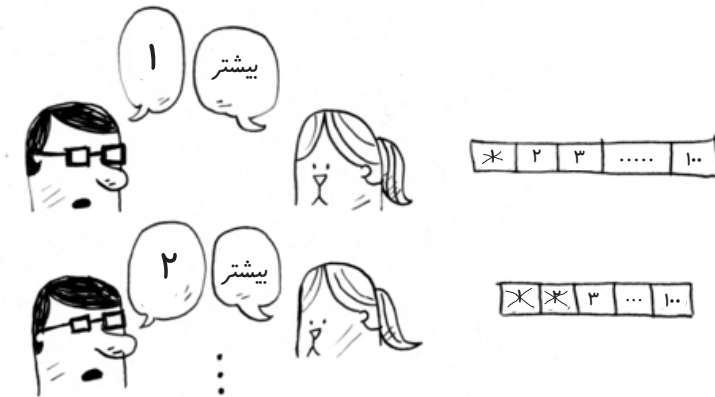
به دنبال شماره تلفن شرکت ها در یک دفترچه تلفن از طریق جست و جوی دودویی

در اینجا مثالی داریم از این که جست و جوی دودویی چگونه کار می کند. عددی بین ۱ تا ۱۰۰ را انتخاب می کنم.

باید بتوانید با کمترین دفعات ممکن عدد مورد نظر را حدس بزنید. در هر نوبت، به شما خواهیم گفت که آیا حدس شما کمتر یا بیشتر از عدد مورد نظر است، یا اینکه عدد را درست حدس زده اید.

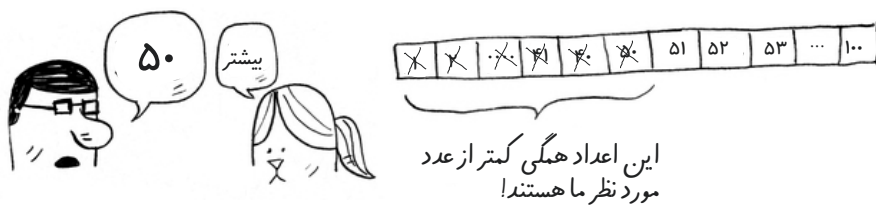
فرض کنید اعدادی که حدس زده‌اید به این شکل باشد: ۱، ۲، ۳، ۴، با این روال به پیش خواهید رفت:

این یک جست‌وجوی ساده است. (شاید جست‌وجوی احمقانه تعبیر درست‌تری باشد). با هر بار حدس زدن، تنها یک شماره را حذف می‌کنید اگر شماره‌ی مورد نظر من ۹۹ باشد، ۹۹ بار طول می‌کشد تا درست حدس بزنید!

یک راه بهتر برای جست‌وجو

این یکی تکنیک بهتر است. با عدد ۵۰ شروع کنید.

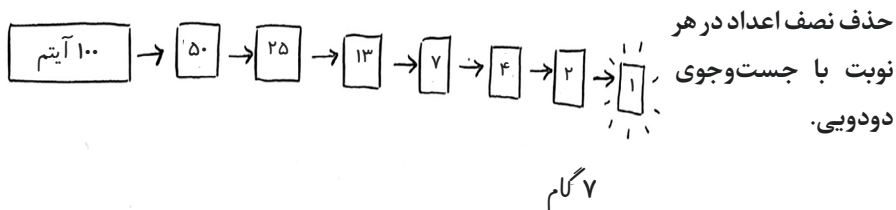
کوچک‌تر از عدد مورد نظر است، با این حال نصف اعداد حذف شدند! حالا می‌دانید که اعداد ۱-۵۰ همگی کمتر هستند. حدس بعدی: ۷۵.

بزرگ‌تر است، اما باز هم نصف اعداد باقی‌مانده را حذف کرده‌اید! با جست‌وجوی دودویی، عدد وسطی را حدس می‌زنید و نصف اعداد باقی‌مانده را در هر نوبت حذف می‌کنید. عدد بعدی ۶۳ است (عدد میانی ۵۰ و ۷۵).

همین الان اولین الگوریتم را یاد گرفتید. به این راه حل جست و جوی دودویی گفته می شود. در اینجا تعداد اعدادی که در هر نوبت می توان حذف کرد به نمایش در آمده است:

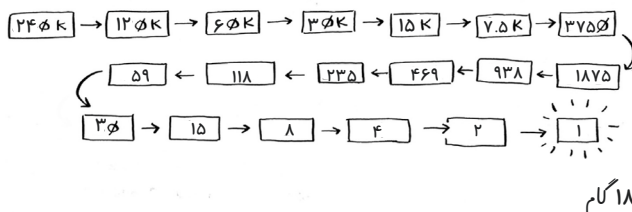

به هر عددی می توان با حداکثر ۷ حدس دست یافت - چون با هر حدس اعداد بسیاری را حذف می کنید!

فرض کنید که به دنبال یک کلمه در دیکشنری می گردید. این دیکشنری از ۲۴۰۰۰۰ کلمه تشکیل شده است. در بدترین وضعیت، فکر می کنید چند گام برای هر جست و جو مورد نیاز است؟

گام : _____ جست و جوی ساده
گام : _____ جست و جوی دودویی

جست و جوی ساده در شرایطی که کلمه ی مورد نظر آخرین کلمه ی دیکشنری باشد ۲۴۰۰۰۰ مرحله خواهد داشت. در حالی که در هر مرحله از جست و جوی دودویی، تعداد کلمات را به نصف کاهش می دهید تا تنها یک کلمه باقی بماند.

پس جست و جوی دودویی ۱۸ مرحله طول می کشد- تفاوت قابل توجه!

به طور معمول، برای هر فهرستی از n ، جست و جوی دودویی $\log_2 n$ مرحله برای بدترین وضعیت نیاز دارد، در حالی که برای جست و جوی ساده n مرحله مورد نیاز است.

لگاریتم

شاید مفهوم لگاریتم را فراموش کرده باشید، اما احتمالاً می دانید که نمایی (توان) چیست. $\text{Log}_{10} 100$ مثل این است که بپرسیم، «چندتا ده تا باید در هم ضرب کنیم تا به عدد ۱۰۰ برسیم؟» جواب ۲ است: $10 \times 10 = 100$. بنابراین $\text{Log}_{10} 100 = 2$. در واقع لگاریتم برعکس توان است.

$$\begin{array}{lcl} 10^2 = 100 & \leftrightarrow & \text{Log}_{10} 100 = 2 \\ 10^3 = 1000 & \leftrightarrow & \text{Log}_{10} 1000 = 3 \\ 2^3 = 8 & \leftrightarrow & \text{Log}_2 8 = 3 \\ 2^4 = 16 & \leftrightarrow & \text{Log}_2 16 = 4 \\ 2^5 = 32 & \leftrightarrow & \text{Log}_2 32 = 5 \end{array}$$

لگاریتم برعکس توان است.

در این کتاب هرگاه از زمان اجرا با علامت O بزرگ صحبت می کنم (کمی بعد توضیح می دهم)، \log همیشه به معنای \log_2 است. وقتی که از راه جست و جوی ساده به دنبال عضوی می گردید، در بدترین حالت باید به هر عضو نگاه کنید. پس برای یک فهرست ۸ عددی، حداکثر باید ۸ عدد را چک کنید. برای جست و جوی دودویی، باید در بدترین حالت، $\log n$ عضوا را چک کنید. برای یک فهرست ۸ عضوری، $\log 8 = 3$ ، چون $8 = 2^3$. پس برای یک فهرست ۸ عضوی، حداکثر سه عدد را باید چک کنید. برای لیستی با ۱۰۲۴ عضو، $\log 1024 = 10$ ، چون $1024 = 2^{10}$. پس برای یک فهرست ۱۰۲۴ عددی، باید در بدترین حالت ۱۰ عدد را چک کنید.

نکته

در این کتاب به دفعات درباره‌ی log time یا زمان لگاریتمی صحبت می‌کنم، پس باید مفهوم لگاریتم را بفهمید. اگر اطلاعات کافی درباره‌ی آن ندارید، خان آکادمی (khanacademy.org) ویدیوی خوبی در مورد لگاریتم دارد که درک این مبحث را ممکن می‌کند.

نکته

تنها زمانی می‌توان از جست‌وجوی دودویی استفاده کرد که لیست شما مرتب‌شده باشد. برای مثال، اسامی دفتر تلفن به ترتیب حروف الفبا ردیف شده است، پس می‌توانید از جست‌وجوی دودویی برای پیدا کردن یک نام استفاده کنید. اگر اسامی مرتب نشده بودند چه اتفاقی می‌افتاد؟

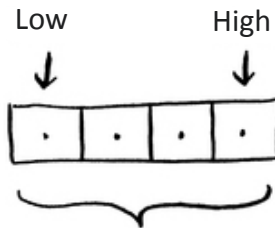
بیا یاد بگیریم با هم نگاهی بیندازیم به اینکه چگونه باید جست‌وجوی دودویی را به زبان پایتون نوشت. در این کد نمونه از آرایه استفاده شده است. اگر نمی‌دانید که آرایه‌ها به چه شکل عمل می‌کنند، نگران نباشید؛ در فصل بعدی به آن می‌پردازیم. فقط باید بدانید که می‌توانید سکانسی از اعضا را در یک ردیف از باکت یا سطل‌های متوالی که آرایه نامیده می‌شود ذخیره کنید. باکت‌ها از شماره‌ی صفر شماره‌گذاری شده‌اند: باکت اول در موقعیت #۰ و باکت دوم #۱ و باکت سوم #۲ است و به همین ترتیب.

تابع `binary_search` به عنوان ورودی یک آرایه‌ی مرتب‌شده و یک آیتم می‌گیرد. اگر آیتم در آرایه بود، تابع موقعیت آن را برمی‌گرداند. بخشی از آرایه را که در آن جست‌وجو

انجام می‌شود را زیر نظر می‌گیریم. در گام نخست، آرایه به این شکل است:

```
low = 0
```

```
high = len(list) - 1
```


اعدادی که در میان آن‌ها
جست‌وجو می‌کنیم.

در هر نوبت، عضو میانی را چک می‌کنید:

```
mid = (low + high) // 2
```

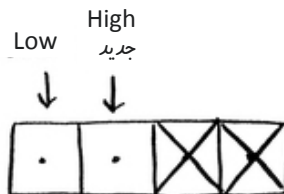
اگر حاصل (low + high) زوج نباشد، پایتون ←

```
guess = list[mid]
```

mid را کاهش می‌دهد.

اگر حدس مورد نظر کم‌تر از عدد مورد نظر ما باشد، مطابق زیر مقدار low را تغییر می‌دهید:

```
if guess < item:  
    low = mid + 1
```


و اگر حدس مورد نظر بیشتر باشد، high را تغییر می‌دهیم. کد کامل به این شکل است:

```
def binary_search(list, item):
    low = 0
    high = len(list) - 1

    while low <= high:
        mid = (low + high) / 2
        guess = list[mid]

        if guess == item:
            return mid

        if guess > item:
            high = mid - 1

        else:
            low = mid + 1

    return None

my_list = [1, 3, 5, 7, 9]
```

high, low محدوده‌ی جست‌وجوی شمارا مشخص می‌کند.

وقتی دامنه را به یک عنصر محدود نکرده باشید...

عنصر میانی را بررسی می‌کند

عدد مورد نظر پیدا شد!

از عدد مورد نظر بزرگ‌تر است.

از عدد مورد نظر کوچک‌تر است.

آیتم وجود ندارد.

بیا باید کد بالا را تست کنیم!

به یاد داشته باشید، لیست‌ها از ایندکس صفر شروع می‌شوند. دومین اسلات ایندکس یک دارد.

None در پایتون به معنای هیچ است.

در این حالت آیتم مورد نظر پیدا نشده است.

تمرین

۱.۱ فرض کنید یک لیست مرتب شده از ۱۲۸ نام دارید، و با جست‌وجوی دودویی در میان آن لیست به جست‌وجو می‌پردازید. حداکثر تعداد مراحل چه مقدار خواهد بود؟

۱.۲ تعداد اعضای لیست را دو برابر مقدار قبلی در نظر بگیرید. این بار حداکثر تعداد مراحل چقدر خواهد بود؟

زمان اجرا

هرگاه از الگوریتم صحبت می‌کنم، به زمان اجرای آن هم اشاره می‌کنم. به طور معمول می‌خواهید کارآمدترین الگوریتم را برای بهینه‌سازی زمان یا فضا انتخاب کنید.

به جست‌وجوی دودویی برگردیم. زمان صرفه‌جویی شده با استفاده از این الگوریتم به چه میزان است؟ خب، اولین رویکرد این بود که هر عدد را یک‌به‌یک بررسی کنیم. اگر فهرستی از ۱۰۰ عدد باشد تا ۱۰۰ حدس نیاز دارد. اگر فهرستی از ۴ میلیارد عدد باشد، تا ۴ میلیارد

حدس نیاز دارد. بنابراین حداکثر تعداد حدس‌ها برابر با اندازه‌ی لیست است. به چنین حالتی زمان خطی می‌گویند.

زمان اجرا برای جست‌وجوی دودویی متفاوت است. اگر لیست ۱۰۰ داشته باشد، حداکثر ۷ حدس نیاز است. اگر لیست ۴ میلیارد آیتم داشته باشد، حداکثر دفعات ۳۲ مرتبه می‌شود. عجب الگوریتم کارا و قدرتمندی، مگر نه؟ جست‌وجوی دودویی در زمان لگاریتمی (یا به قول بومی‌ها لگ تایم) اجرا می‌شود. در جدول زیر خلاصه‌ای از یافته‌های امروز ما آمده است.

جست‌وجوی ساده	جست‌وجوی دودویی	
۱۰۰ آیتم ↓ ۱۰۰ حدس	۱۰۰ آیتم ↓ ۷ حدس	از گ کاوش یافته
۴۰۰۰۰۰۰ آیتم ↓ ۴۰۰۰۰۰۰ حدس	۴۰۰۰۰۰۰ آیتم ↓ ۳۲ حدس	از گ کاوش یافته
$O(n)$	$O(\log n)$	
↑ زمان خطی	↑ زمان لگاریتمی	

زمان اجرای الگوریتم‌های جست‌وجو

نماد O بزرگ

O بزرگ یک نماد ویژه است که به شما می‌گوید الگوریتم مورد نظر تا چه اندازه سریع است. چه اهمیتی دارد؟ خوب، شما اغلب از الگوریتم‌هایی که دیگران نوشته‌اند استفاده می‌کنید - و وقتی این کار را انجام می‌دهید، خوب است که بدانید این الگوریتم‌ها چقدر سریع یا کند هستند. در این بخش توضیح می‌دهم نماد O بزرگ چیست و فهرستی از متداول‌ترین زمان‌های اجرای الگوریتم‌ها را به شما ارائه می‌دهم.

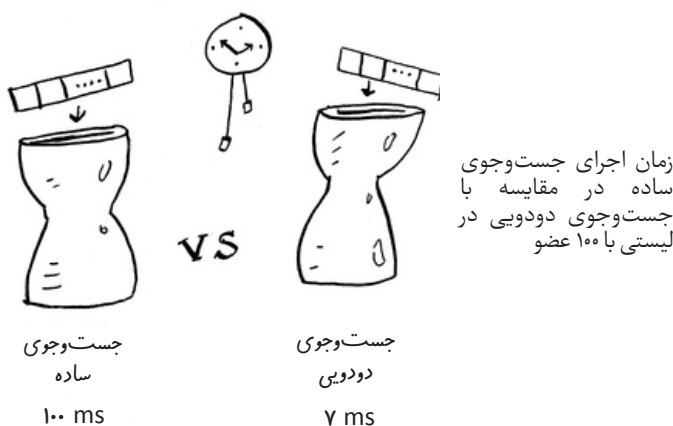
زمان اجرای الگوریتم‌ها با سرعت‌های متفاوتی رشد می‌کند

باب در حال نوشتن یک الگوریتم جست‌وجو برای ناسا است. الگوریتم او در آستانه‌ی فرود موشک بر روی ماه آغاز می‌شود و به محاسبه‌ی محل فرود کمک می‌کند. این نمونه‌ای است که نشان می‌دهد چگونه زمان اجرای دو الگوریتم می‌تواند با نسبت متفاوت رشد کند.

باب در تلاش است میان جست‌وجوی ساده و جست‌وجوی دودویی تصمیم بگیرد. الگوریتم باید هم‌زمان سریع و صحیح باشد. از یک طرف، جست‌وجوی دودویی سریع‌تر است و باب فقط ۱۰ ثانیه فرصت دارد تا بفهمد کجا باید فرود بیاید - در غیر این صورت، موشک از مسیر خود خارج خواهد شد. از سوی دیگر، نوشتن جست‌وجوی ساده آسان‌تر است و احتمال بروز مشکلات کمتر است و باب واقعاً نمی‌خواهد باگ‌هایی در کد برای فرود موشک ایجاد شود! برای دقت بیشتر، باب تصمیم می‌گیرد هر دو الگوریتم را با لیستی از ۱۰۰ عنصر زمان‌بندی کند.

بیایید فرض کنیم برای بررسی یک عنصر ۱ میلی‌ثانیه طول می‌کشد. با جست‌وجوی ساده، باب باید ۱۰۰ عنصر را بررسی کند، بنابراین جست‌وجو ۱۰۰ میلی‌ثانیه طول می‌کشد تا اجرا شود. از طرف دیگر، او فقط باید ۷ عنصر را با جست‌وجوی دودویی بررسی کند ($\log_2 100$ تقریباً برابر عدد ۷ است)، بنابراین جست‌وجو ۷ میلی‌ثانیه طول می‌کشد تا

اجرا شود. اما به طور واقع بینانه، این لیست بیش از یک میلیارد عنصر خواهد داشت. اگر این طور باشد، جست و جوی ساده چقدر طول می کشد؟ جست و جوی دودویی چقدر؟ قبل از خواندن ادامه ی مطلب، مطمئن شوید که برای هر یک از پرسش ها پاسخی دارید.

باب جست و جوی دودویی را با ۱ میلیارد عنصر اجرا می کند و ۳۰ میلی ثانیه طول می کشد ($\log_2 1,000,000,000$ حدوداً برابر است با ۳۰). با خودش فکر می کند « ۳۲ Ms تقریباً ۳۰ است. جست و جوی دودویی حدود ۱۵ برابر سریع تر از جست و جوی ساده است، زیرا جست و جوی ساده ۱۰۰ میلی ثانیه با ۱۰۰ عنصر و جست و جوی دودویی ۷ میلی ثانیه طول کشید. بنابراین جست و جوی ساده $450 = 30 \times 15$ میلی ثانیه طول می کشد، درست است؟ بسیار کم تر از آستانه ی ۱۰ ثانیه ای.» باب تصمیم می گیرد با یک جست و جوی ساده به آن ادامه بدهد. این انتخاب درستی است؟

نه. معلوم شد، باب اشتباه می کند. آن هم چه جور. زمان اجرای جست و جوی ساده با ۱ میلیارد آیت ۱ میلیارد میلی ثانیه خواهد بود که ۱۱ روز می شود! مشکل این است که زمان اجرا برای جست و جوی دودویی و جست و جوی ساده با سرعت یکسانی رشد نمی کند.

جست و جوی ساده	جست و جوی دودویی	
۱۰۰ عنصر ۱۰۰ ms	۷ ms	زمان اجرا با
۱۰۰۰۰ عنصر ۱۰ ثانیه	۱۴ ms	سرعت های بسیار
۱۰۰۰۰۰۰۰۰ عنصر ۱۱ روز	۳۲ ms	متفاوتی رشد می کند!

به عبارتی با افزایش تعداد آیت‌ها، جست و جوی دودویی برای اجرا اندکی زمان بیشتر برای اجرا نیاز دارد. اما جست و جوی ساده زمان بسیار بیشتری را برای اجرا نیاز دارد. بنابراین با بزرگ تر شدن فهرست اعداد، جست و جوی دودویی ناگهان بسیار سریع تر از جست و جوی ساده می شود. باب گمان می کرد جست و جوی دودویی ۱۵ برابر سریع تر از جست و جوی ساده است، اما چنین تصویری درست نیست. اگر لیست دارای ۱ میلیارد آیت‌ها باشد، ۳۳ میلیون بار سریع تر است. به همین دلیل است که دانستن مدت زمان اجرای یک الگوریتم کافی نیست - باید بدانید با افزایش اندازه ی لیست زمان اجرا چگونه افزایش می یابد. اینجاست که نماد O بزرگ وارد می شود.

نماد O بزرگ به شما می گوید که یک الگوریتم چقدر سریع است. برای مثال، فرض کنید فهرستی با اندازه ی n دارید. جست و جوی ساده باید هر عنصر را بررسی کند، بنابراین n عملیات طول خواهد کشید. زمان اجرا در نماد $O(n)$ بزرگ است. واحد زمان و ثانیه ی آن چه شد؟ خبری ازش نیست - O بزرگ سرعت را بر حسب ثانیه به شما نمی گوید. نماد O بزرگ به شما امکان می دهد تعداد عملیات را مقایسه کنید. به شما می گوید که الگوریتم با چه سرعتی رشد می کند.

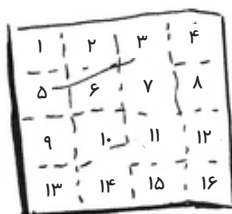
در اینجا مثال دیگری داریم. جست و جوی دودویی برای بررسی لیستی با اندازه n به $\log n$ عملیات نیاز دارد. زمان اجرا در نماد O بزرگ چقدر است؟ $O(\log n)$. به طور کلی نماد O بزرگ به شکل زیر نوشته می شود.

این نماد O بزرگ نامیده می شود زیرا شما یک « O بزرگ» را در جلوی تعداد عملیات قرار می دهید (به نظر شوخی می رسد، اما حقیقت دارد!). و تعداد عملیاتی را که یک الگوریتم انجام می دهد به شما می گوید. چند مثال را مرور کنیم. ببینید می توانید زمان اجرای این الگوریتم ها را مشخص کنید.

به تصویر کشیدن چند زمان اجرا با O بزرگ متفاوت

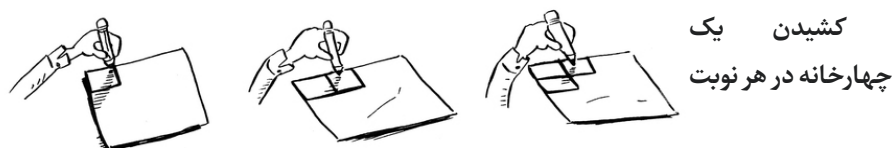
در اینجا یک مثال عملی داریم که می توانید در خانه با چند تکه کاغذ و یک مداد دنبال کنید. فرض کنید باید یک چهارخانه ی ۱۶ تایی بکشید.

الگوریتم یک

یکی از راه های انجام این کار، کشیدن به نوبت ۱۶ چهارخانه، است. به یاد داشته باشید که نماد O بزرگ تعداد عملیات را می شمارد. در این مثال، رسم هر چهارخانه برابر با یک عملیات است. شما باید ۱۶ چهارخانه بکشید.

کشیدن یک چهارخانه در هر بار چند عملیات طول می کشد؟ کدام الگوریتم برای کشیدن این جدول مناسب است؟

برای کشیدن ۱۶ چهارخانه ۱۶ مرحله طول می‌کشد. زمان اجرای این الگوریتم چقدر است؟

الگوریتم دو

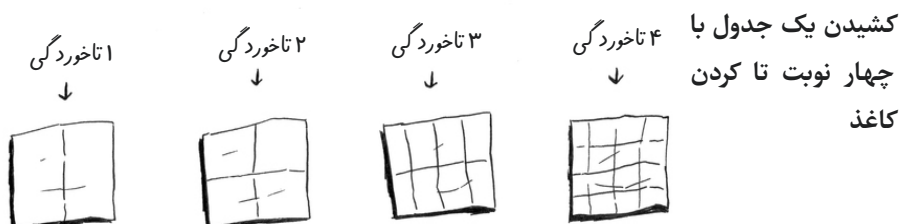
حالا این الگوریتم را امتحان کنید. کاغذ را از وسط تا کنید.

در این مثال، هر بار تا کردن کاغذ یک عملیات است. شما فقط با این عملیات دو چهارخانه درست کردید!
کاغذ را دوباره و دوباره و دوباره تا کنید.

بعد از چهار بار تا زدن آن را باز کنید و یک جدول زیبا خواهید داشت! هر تا زدن تعداد چهارخانه‌ها را دو برابر می‌کند. شما با ۴ عملیات ۱۶ چهارخانه درست کردید!

شما می‌توانید با هر تا زدن تعداد چهارخانه را دو برابر کنید. در نتیجه می‌توانید ۱۶ چهارخانه را در ۴ مرحله رسم کنید. زمان اجرای این الگوریتم چقدر است؟ قبل از حرکت، زمان‌های اجرای هر دو الگوریتم را مشخص کنید.

پاسخ: الگوریتم اول زمان اجرای $O(n)$ و الگوریتم دوم زمان اجرای $O(\log n)$ دارد.

O بزرگ برای بدترین زمان اجرا

فرض کنید از جست‌وجوی ساده برای جست‌وجوی شخصی در دفترچه تلفن استفاده می‌کنید. می‌دانید که جست‌وجوی ساده زمان اجرای $O(n)$ دارد، به این معنی که در بدترین حالت، باید تک تک ورودی‌های دفترچه تلفن خود را بررسی کنید. در این مورد، شما به دنبال نام Adit هستید. این فرد اولین نام در دفترچه‌ی تلفن شما است. بنابراین لازم نبود تا تمام نام‌ها را مرور کنید - در اولین تلاش آن را پیدا کردید. آیا این الگوریتم زمان $O(n)$ را صرف کرده است؟ یا به دلیل اینکه در اولین تلاش فرد مورد نظر را پیدا کردید، زمان $O(1)$ طول کشید؟

جست‌وجوی ساده همچنان به زمان $O(n)$ نیاز دارد. در این صورت، فوراً چیزی را که دنبالش می‌گشتید پیدا کردید. این بهترین سناریو است. اما نماد O بزرگ در مورد بدترین سناریو است. بنابراین می‌توانید بگویید که در بدترین حالت، باید هر نام وارد شده در دفترچه تلفن را یک بار نگاه کنید. زمان آن $O(n)$ است. این برای آگاهی از بدترین حالت ممکن است - می‌دانید که جست‌وجوی ساده هرگز کندتر از زمان $O(n)$ نخواهد بود.

نکته

همراه با بدترین زمان اجرا، توجه به زمان اجرای متوسط^۱ هم مهم است. در فصل ۴، بدترین حالت در مقابل حالت متوسط مورد بحث قرار گرفته است.

برخی از زمان اجرای معمول O بزرگ

در ادامه پنج زمان اجرای O بزرگ که به دفعات با آن‌ها مواجه می‌شوید، از سریع‌ترین به کندترین حالت فهرست شده است:

• $O(\log n)$ ، همچنین به عنوان \log time شناخته می‌شود. به عنوان مثال: جست‌وجوی دودویی.

• $O(n)$ ، همچنین به عنوان زمان خطی شناخته می‌شود. به عنوان مثال: جست‌وجوی ساده

• $O(n * \log n)$ ، یک الگوریتم مرتب‌سازی سریع، مانند مرتب‌سازی سریع (که در فصل ۴ آمده است).

• $O(n^2)$ ، یک الگوریتم مرتب‌سازی آهسته، مانند مرتب‌سازی انتخابی (در فصل ۲ آمده است).

• $O(n!)$ ، یک الگوریتم بسیار کند، مانند فروشنده‌ی دوره‌گرد (مورد بعدی که به آن پرداخته می‌شود!).

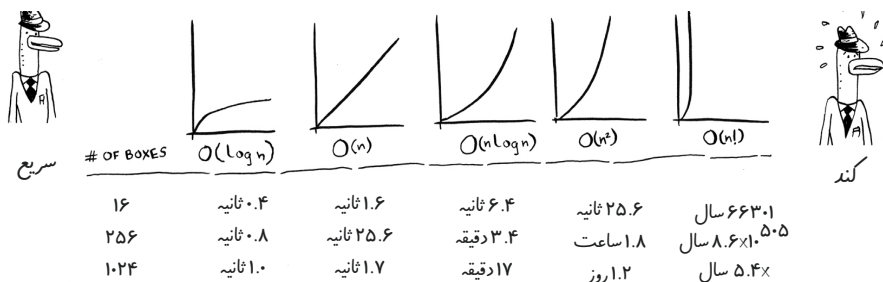
فرض کنید یک بار دیگر جدولی با ۱۶ چهارخانه ترسیم می‌کنید و می‌توانید از ۵ الگوریتم مختلف برای این کار استفاده کنید. در صورت انتخاب الگوریتم اول، برای ترسیم شبکه زمان $O(\log n)$ طول می‌کشد و می‌توانید ۱۰ عملیات در ثانیه انجام بدهید.

با زمان $O(\log n)$ ، ۴ عملیات طول می‌کشد تا یک جدول ۱۶ چهارخانه‌ای بکشید (۱۶ برابر ۴ است). بنابراین ۰.۴ ثانیه طول می‌کشد تا جدول را بکشید. اگر بخواهید

۱۰۲۴ چهارخانه رسم کنید چه؟ $1024 = \log 1024$ عملیات طول می‌کشد. یا ۱ ثانیه برای رسم جدولی از ۱۰۲۴ چهارخانه. این اعداد از الگوریتم اول استفاده می‌کنند.

الگوریتم دوم کندتر است: زمان $O(n)$ طول می‌کشد. برای رسم ۱۶ چهارخانه ۱۶

عملیات و برای رسم ۱۰۲۴ چهارخانه ۱۰۲۴ عملیات طول می کشد. در واقع چند ثانیه؟
در ادامه زمان لازم برای ترسیم کردن جدول از طریق دیگر الگوریتم ها، از سریع ترین
به کندترین، آمده است:

زمان اجراهای دیگری نیز وجود دارد، اما این پنج مورد رایج ترین آن ها هستند.
البته در واقعیت نمی توانید زمان اجرای O بزرگ را به این سراسری به تعدادی
عملیات تبدیل کنید، اما فعلا تا همین جا کافی است. پس از اینکه چند الگوریتم دیگر
را یاد گرفتید، در فصل ۳ به نماد O بزرگ باز خواهیم گشت. نکات اصلی تا به این جا به
شرح زیر است:

- سرعت الگوریتم نه بر اساس ثانیه بلکه بر مبنای رشد تعداد عملیات اندازه گیری می شود.
- در واقع، مقصود این است که با افزایش اندازه ی داده های ورودی زمان اجرای یک الگوریتم با چه سرعتی افزایش می یابد.
- زمان اجرای الگوریتم ها با نماد O بزرگ بیان می شود.
- $O(\log n)$ سریع تر از $O(n)$ است، اما با رشد لیست مواردی که جست و جو می کنید، سرعت آن بسیار بیشتر می شود.

تمرین

زمان اجرا برای هر یک از این سناریوها را بر حسب O بزرگ مشخص کنید.
۱.۳ نام یک نفر را در نظر دارید و می خواهید شماره تلفن آن شخص را در دفترچه تلفن پیدا کنید.

۱.۴ شما یک شماره تلفن دارید و می خواهید نام شخص را در دفترچه تلفن پیدا کنید.
 (نکته: باید تمام صفحات دفترچه را بگردید!)

۱.۵ شما می خواهید شماره ی هر فرد نوشته شده در دفترچه تلفن را بخوانید.
۱.۶ شما می خواهید شماره ی افرادی را بخوانید که نام آن ها با حرف A شروع شده است. (این مسئله پیچیده است! مفاهیمی را دربرمی گیرد که در فصل ۴ بیشتر به آن پرداخته می شود. احتمالاً با دیدن پاسخ آن متعجب خواهید شد.)

فروشنده ی دوره گرد

ممکن است با خواندن بخش آخر فکر کرده باشید، «امکان ندارد با الگوریتمی مواجه شوم که $O(n!)$ زمان نیاز داشته باشد.» خوب، اجازه دهید تا به شما ثابت کنم که اشتباه می کنید! در ادامه نمونه ای از یک الگوریتم با زمان اجرای بسیار بد آمده است. این یک مسئله ی معروف در علوم کامپیوتر است، زیرا رشد آن وحشتناک است و بنا بر نظر افراد خبره و باهوش راهی برای بهبود زمان آن وجود ندارد به این مسئله فروشنده ی دوره گرد می گویند.

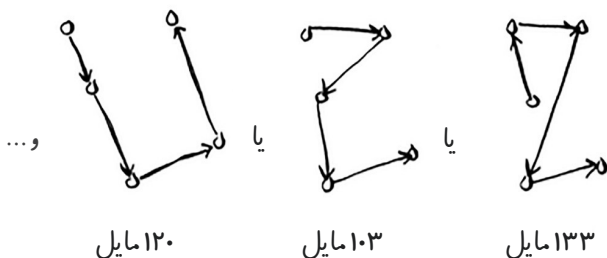

یک فروشنده را فرض کنید.

این فروشنده باید به پنج شهر سفر کند.

این فروشنده، که آپوس صدایش می‌کنم، می‌خواهد به هر پنج شهر برود با این شرط که حداقل مسافت را طی کند. یک روش این است: مشاهده‌ی تمامی حالت‌های ممکن که می‌توان به شهرها سفر کرد.

او کل مسافت را جمع می‌کند و سپس مسیری را که کمترین فاصله را دارد انتخاب می‌کند. ۱۲۰ جایگشت^۱ با ۵ شهر وجود دارد، بنابراین برای حل مسئله‌ی ۵ شهر، به ۱۲۰ عملیات نیاز است. برای ۶ شهر، ۷۲۰ عملیات انجام می‌شود (۷۲۰ جایگشت وجود دارد). برای ۷ شهر، ۵۰۴۰ عملیات طول می‌کشد!

تعداد عملیات	تعداد شهر
۷۲۰	۶
۵۰۴۰	۷
۴۰۳۲۰	۸
...	...
۱,۳۰۷,۶۷۴,۳۶۸,۰۰۰	۱۵
...	...
۲,۶۵۲,۵۲,۸۵۹,۸۱۲,۱۹۱,۰۵۸,۶۳۶,۳۰۸,۴۸۰,۰۰۰,۰۰۰	۳۰

تعداد عملیات
به شدت افزایش می یابد.

به طور کلی، برای n آیت، $n!$ (فاکتوریل) عملیات برای محاسبه‌ی نتیجه طول می‌کشد. در نتیجه $O(n!)$ یا مرتبه اجرایی فاکتوریل است. تعداد بالای عملیات در تمامی شرایط (به استثنای ارقام بسیار کوچک) صرف خواهد شد. هنگامی که با بیش از ۱۰۰ شهر سر و کار دارید، محاسبه‌ی پاسخ در زمان مورد نظر ناممکن است و پیش از اینکه به جواب برسید دنیا به پایان رسیده است.

این یک الگوریتم وحشتناک است! اپوس باید از الگوریتم دیگری استفاده کند، درست است؟ اما اطلاعی از آن ندارد. چون این یکی از مسائل حل نشده در علوم کامپیوتر است. هیچ الگوریتم سریع شناخته شده‌ای برای آن وجود ندارد و متخصص‌ها بر این باورند که دسترسی به یک الگوریتم هوشمند برای این مسئله ناممکن است. بهترین کاری که می‌توان انجام داد این است که یک راه حل تقریبی ارائه بدهیم. برای اطلاعات بیشتر به فصل ۱۰ مراجعه کنید.

یک نکته‌ی پایانی: اگر به مسئله‌های پیچیده‌تر علاقه‌مند هستید، درخت‌های جست‌وجوی دودویی را بررسی کنید! شرح مختصری از آن‌ها در فصل آخر آمده است.

جمع بندی

- جست و جوی دودویی بسیار سریع تر از جست و جوی ساده است.
- $O(\log n)$ سریع تر از $O(n)$ است، اما زمانی که لیست آیت‌هایی که در آن جستجو می‌کنید بزرگ شود، بسیار سریع تر هم خواهد شد.
- سرعت الگوریتم به ثانیه اندازه‌گیری نمی‌شود.
- زمان الگوریتم بر حسب رشد یک الگوریتم اندازه‌گیری می‌شود.
- زمان الگوریتم با نماد O بزرگ نوشته می‌شود.

